Број 272. У Новом Саду, у четвртак 2. децембра 1904. Година XXXIX.

„Застава“ излази сваки дан два пута, а недељом, свецем и данима иза недеље и свеца једаред.

Цена је за Угарску кад се јутарњи и вечерњи лист заједно шаље на један месец 2 кр. 40 пот. на четврт године 7 круна. За остале земље на четврт године 10 круна. Кад се јутарњи и вечерњи лист засебно шаље: месечно 2 кр. 84 пот. на четврт године 8 круна 75 пот. За остале земље на четврт године 14 круна.

Народним бројевима од петка цена је: на пола године 2 круне, на целу годину 4 круне.

Поједини вечерњи бројеви стају 10 потура.

Телефон бр. 131.

ЗАСТАВА

(Вечерњи лист.)

ЛИСТ СРПСКЕ НАРОДНЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ

Издање „Рада“ деоничарског друштва у Руми.

За огласе плаћа се по 12 пот. од сваке врсте оваких ситних слова.

Уредништво и администрација „Заставе“ је у кући г. Јована Т. Чавића,

Дописи шаљу се уредништву а претплата и огласи администрацији „Заставе“.

Рукописе не враћамо.

Поједини вечерњи бројеви стају 10 потура.

Чек-конто 12008.

О паду Тисином.

Будимпешта 1. децембра.

Сви политички кругови који мисле хладније држе, да је министар-председник Тиса изгубљен и да су му дани избројани.

Краљ је веома нерасположен и није примао никога. Сад се проносе гласови, да је позвао Села и Чакија. Је ли та вест поуздана, не зна се, али ако и није, верују да ће се то скоро догодити. Овде већ спомињу грофа Чакија као будућег министра-председника.

У дворским круговима су, веле, необично нерасположени против Тисе и бана Хедерварија. Њих двоје су оборили Села онда, кад је опструкција била у изумирању. Онда су грофови Тиса и Хедервари пањкали га, да је мекан и да ће потпуно размазати опозицију. Да би ишла ствар брже, дошли су Хедервари и Тиса.

Но одмах су показали, да су се преценили. Хедервари је хтео да купи опозицију и изазвао светски шкандал. За све време свога министровања показао се тако невешт и недорастао, да га је рођена странка изјурила.

За тим је дошао Тиса. Да би се одржао само првих дана морали су у Бечу да попуштају толико, колико нису ни мислили. Па ипак ништа. У меродавним круговима питају: Шта је урадио? Шта је постигао? Довео је земљу скоро до револуције. И веле да је Тиса већ више пути чуо речи: Ви ништа не чините! за бога шта је то?! И кад падне Тиса са својим рођаком Хедерваријем, пашће црње и грђе но ико до сад.

Тиса се у последње време уздао у нове изборе и хтео је по рецепту грофа Хедерварија да изведе у Угарској онакве изборе, какве је гроф Хедерварија извео у Хрватској и Славонији. Но опозиција се удружила и боје се, да би на тим изборима не само легла крв, но да би могло да дође до побуне у већој мери, а то у Бечу никако не желе. Они траже човека који би могао да „уреди ствар с памећу а не са насиљем.“ Једна врло меродавна особа рекла је: „Ако дође до крајности, онда нам не треба Тиса; за то имамо ми генерала.

Овакве вести иду по посвећеним политичким круговима и сматрам за дужност, да вас известим о њима. Истина је, да су у Будимпешти последњих дана покуповани силни револвери. Купили су их посланици обеју странака а купили су их и многи из публике. Посланици опозиције били су накани да бију председника Перцела прво с јајима, па онда шта буде.

Тиса је кажу изгубио сву хладнокрвност. То доказује, што је допустио, да по прсје Бавфијево у либералном клубу покрију коњским ћебетима и што не уме да се нађе.

Шта ће чинити опозиција у сутрашњој седници, то до овог часа није ни сама решила.

Лом у угарском сабору.

Кратка седница. „Болест“ Перцелова.

Одономад је било и сувише скандала. Јучерашња седница трајала је само пет минута. Мир је био као у гробу. Али као што ни онај русвај ономадашњи није слутио на добро по Тису, тако и овај јучерашњи самртнички мир баца у бригу Тису.

Јуче је опозиција у 6 и по часова већ била у саборници, бојећи се, да Тиса не приреди какво изненађење. Опозициони посланици заузели су председничко место, да спрече Перцела, да председава у сабору.

О томе је Тиса био извештен. Перцел је испрва говорио: Срамота би било, да опозицији дамо толику задовољштину. Нећу попустити, ја ћу председавати.

Али се Тиса колебао шта да чини. И то колебање показало је баш његову слабост. Његова гарда, његови највернији посланици нису га храбрили. У том су и грофови Андрашији конферисали са Тисом. И Тиса је устукнуо.

Одједном се као муња пронесе глас: „Перцел се разболео од инфлуенце, те због тога неће моћи доћи у сабор.“

Али опозиција, није у то веровала. Доцније се видело да је истина, то јест: истина је то, да Перцел неће председавати у саборској седници и да жандари неће доћи у саборницу.

Саборска дворана.

Преко ноћ су некако довели у ред ону пустош у саборници. Са средине саборнице склонили су покрхану председникову фотељу, уклонили су и изломљене министарске фотеље и разлупане столове. А уклонили су и столице, на којима седе стенографи и саборски секретари, у опште, уклонили су све оно, што је згодно за бацање и бијење. У саборници остао је само велики саборски сто, а око њега празно место. И остале су само гломазне клупе.

Долазак владиних посланика у сабор.

У четврт на десет кренуо се Тиса са својим посланицима. Тиса је био блед и јако замишљен. Гледао је преда се у земљу, задубљен у мисли, и у мало га не прегазише једна кола; министар их није ни приметио. За Тисом уђоше у саборницу и посланици владине странке.

Јучерашња саборска седница.

Када је Тиса ушао у дворану, опозициони посланици, одређени да чувају председниково место и да силом одбију Перцела ако им се приближи, ужурбаше се.

Од једном дође глас: да ће у место Перцела, који је „болестан“ председавати Имре Јакабфи.

Опозициони посланици повикаше: „Не верујемо, док он не дође.“

Али у том тренутку изјави гроф Теодор Андраши, да Перцел заиста неће доћи. Њему је опозиција поверовала, и вође опозиције умирише своју странку. Зачуше се гласови: „дакле ни Перцел, ни жандари, онда можемо бити мирни.“

ПОДЛИСТАК.

ПУТНИК.

— E. Pardo Bazán. —

Била је хладна мразовита ноћ. Ветар је фијукао и јаукао плачевно, киша је шибала, као да падају парчад од облака, ударала је и лупала у прозор.

Марта се увукла у угао собе цвокоћући и стресајући се, шћућурила се и тек кад-икад остави подножницу да види, није ли непогода, већ задовољила страховити бес. Ади још је падала киша, шуштала је све јаче и страшније. И када су стихије бесниле најсилније, Марта је чула плачеван глас кроз фијук ветра. Прислушкивала је. Сад се већ уверила, да пред њезиним вратима стоји неко, плаче и понизно моли, меким, слатким гласом. Мислила је. Тешко да је поштен човек, који тумара по улици на овакој страшној ноћи. Друго не може бити, или какав окорели пустолов, који се у пустоловинама скрива у мрачној ноћи, или је зао дух, који је баш ову бурну ноћ изабрао као најзгоднију за своје опаке умишљаје. Могла би, Марта помислити, да човек, који има сигурну кућу своју, топло огњиште, брата, матер, жену крај себе, тај не излази у страшну и студену јануарску ноћ, да на туђим вратима ноћу моли уточишта. Али »Расуђење«, што обично свугде и сваком доцне стиже, само је за то добро, да свугде рађа горчину и грижу савести. Па и сада, Марти је, доцкан стигло. Јер пре »Расуђења« увек »Срце« говори, а ово заиста увек слуша свака женска. Тако је и Марта послушала срце своје, није расуђивала, смиловала се на плачан и молећив глас, приступила је к вратима, па запита пријатељски:

— Ко си?

А споља је одговорио мекан, звонак, удворљив мушки глас:

— Путник!

Ни за тренутак није се предомишљала, овај глас говорио јој је срцу и сасвим је освојио. Брзо и нервозно отворила је врата, а путник је ушао. Учтиво је поздравио домаћицу, и заједно су ушли у собу. Странац је скинуо црни шешир с перјем, широка обода, са којега је текла вода. Сели су крај огњишта и странац се брзо одомаћио. Усхићено гледао је Марту, баш када јако расејану. Мало доцне стигло »Расуђење« једнако је узнемиривало, како је била лакомислена, да ноћу прими у своју собу једног дивљег странца.

Само је крадимице и са стране погледала странца, али је ипак женско око видело, како је овај путник снажан, јака тела, црне косе као гар, тужних и сетних угаситих очију; да му из спољашности провирује господство, који је свикао да свагда и свугде заповеда и господари. Марта се осећала врло неугодно и стидљиво, и ако ју је странац обасипао најнежнијим ласкавим речима. Да би некако сакрила своју забуну и немир пред странцем послужила га је својом вечером, ужурбала се око њега, па је понудила госту најлепшу и најудобнију собу у својој кући.

Марта је целу ноћ била будна. Није могла да се смири. Савест ју је гризла због њеног лакомисленог владања. Једва је чекала јутро, да се ослободи странца, надала се, да ће он рано поћи даље.

А како се изненадила и поплашила, када је странац врло весело и задовољно појео своју ужину, доцније свој ручак, па дође и вече, а није ни помишљао на одлазак. А сирота Марта била је слаба, није имала смелости да га упита, да га подсети, да га је она примила из сажаљења само за једну ноћ, а њезина кућа није гостионица.

Тако су пролазили дани, недеље, месеци. Странац је био све и сва у кући. Он је био господкр, он је заповедао, а Марта је слушала без поговора сваку његову реч. Вребала је његову жељу и вољу а немо и покорно вршила сваку његову заповест. Откако се путник овде настанио, Марта је била несрећна, и врло мучно је сносила. Живела је у вечитом немиру, пробијала се посред душевних мука болова и страха. Па ипак јој је странац био њена душа, срећа и спас. Ваљда не би могла без њега ни живети.

Кадшто је слатко ласкао, умиљат, насмејан, као летњи сунчев зрак, а кадшто љутит, бесан без икаква узрока. Кад и кад његово особењаштво није већ могла да поднесе, те је проклела онај час, када га је примила у кућу.

А мудри странац осетио је, погодио је, прочитао је Марти са лица, како би волела да га скине с врата, да се већ заситила госта и желела, да буде понова сама, мирна. Тада је путник ступио пред Марту, молио је најуч-

Када је потпредседник Јакабфи дошао, опозицијони посланици пустише га на председниково место.

Јакабфи потпредседник прими из Тисине руке краљев акт и преда га секретару Дароцију да га прочита. Овај акт изјављује, да је IV. саборска сесија сазвана.

Јакабфи прогласи, да је овај акт узет на знање од стране сабора и закаже седницу за идући дан (за данас), на којој ће се изабрати саборско часништво и сабор изабрати стручне одборе.

Тужбе против опозиционих посланика.

Заповедник полиције Рогуља тужио је ове опозиционе посланике: Јушта, Збораја, Каша, Раковског, Кубика, Полоњија и Папа, што су га речима и делом напали, кад је он вршио своју службу. Тужба гласи: због јаке телесне повреде (Крив. зак. 301 §) Ствар ислеђује полицијски капетан Јован Тот.

Власт је довела у саборницу и фотографа, који је са председничке трибине у више слика снимио ову пустош која је учињена у сабору. Дошао је и један стручњак, столар, који је проценио да штета само покрхане дрвенарије износи од прилике 2000 круна.

Сел код краља.

На бечкој берзи пронео се глас, да је краљ телеграфски позвао Коломана Села ради саслушања.

Продати револвери.

Из Будимпеште јављају из поузданог извора, да је један тамошњи трговац оружја изјавио, да је ове недеље продао грдну количину револвера.

Политички преглед.

У српској скупштини. На дневном је реду: претрес о изменама у закону о штампи. Предлог је у генералној дебати усвојен са 97 против 15 гласова.

Руско-јапански рат.

Најновије вести из Чифуа и Дањног јављају, како је један део већ сарањене порт-артурске флоте напао три јапанска убојна брода и један од њих уништио.

Из Манџурије нема никаквих вести о боју, ал за то има, да руске чете стижу непрестано и да ће ускоро отпочети крвава борба. Јапанци јако страдају, јер у оној јакој хладноћи немају ни топла одела.

Из Кореје стижу вести, да се Руси тамо опет живље крећу, да су Јапанцима постали већ врло несносни и да Јапанци не могу с њима никако да сврше.

Новије вести ово су:

Борба око Порт-Артура.

Уништен јапански брод.

У Лондон је стигла из Чифуа ова вест: Гласник који је стигао из Дањног овамо, јавља да је пре четрнаест дана један од три јапанска брода, који су долазили у правцу од Владивостока, погођен испред Порт-Артура од једног руског торпеда и да је потонуо. Удавили су се и 300 војника на њему. Та три брода напале су биле руске порт артурске торпедњаче. О клопни убојни брод који је уништен, имао је три оџака. Урођеници потврђују ту вест. Уједно тврде да је тај уништен јапански брод био већи од „Сајена“, и држе да је тај уништен брод или „Шикишима“ или други који оклопни брод јапански.

Јапанци у Дањном.

Из Чифуа јављају, да у Дањи стижу са порт артурског бојишта сваког дана четир стотине рањеника. И сваког дана се толико рањених и болесних Јапанаца укрцавају у бродове и одвозе у Јапан.

Балтичка флота.

Из Капа јављају, да је тамо стигао руски брод „Орел“, који плови испред првог оделења балтичке флоте. Очекују да ће цело оделење стићи тамо данас у четвртак

Руси у Кореји.

Из Сеула јављају како се Руси у Кореји све живље крећу и број њихов је већ доста знатан. Они су постали Јапанцима већ врло незгодни и ма колико да се ови упињу, не могу да сврше са тим козачким оделењима. У Кореји је све веће незадовољство против Јапанаца.

Руски брод „Ашколд“.

Из Шангхаја је стигла у Лондон вест, да руска крстарица „Ашколд“, која се налази тамо, непрестано узима угља. Укрцано је на њу већ хиљаду тона кардифског угља. Држи се да су они делови њеног строја, који су скинути с ње, заменени новим.

Превоз преко Бајкала.

Из Иркуцка је стигла у Париз вест, да у бајкалском језеру још увек нема леда. Бајкалском околном железницом иду само возови са робом. Многобројна оделења војске одлазе на југ. Једна растворена торпедњача пренесена је преко Иркуцка за Владивосток.

Клофач о рату.

Познати радикални чешки посланик на аустријском сабору Клофач, пробавио је дуже времена на манџурском бојишту, са којег се недавно вратио. У Бечу је сад држао јавно предавање о том и у главном изнео ово: Русија није била за тај рат никако припремљена. Јапан је у почетку ту згодну прилику врло мало умео да употреби, јер би данас морао много даље бити. Куропаткину рат није страст, већ само жалосна дужност. Највећа му је брига, да војник пати колико је могуће мање, и за то су за време лета јурили у Манџурију само возови скоро искључиво са раном. — Она, пак, Куропаткинова заповест, да ће напред — био је само маневар, јер ће он одлучни напад отпочети тек око пролећа и тај део рата биће најкрвавији у повесници света. Ако и падне Порт-Артур, то не чини ништа јер ће Јапанци од те тврђаве бити јако ослабљени. Јапан ће на послетку морати подлећи већој финансијској и војној сили. У Манџурији ће бити извојеван модерни рат, тамо електрицитет, инжињери и топови играју главну улогу. При нападајима на утврђене положаје морају ровови прво испуњени бити са мртвима, па да они који за њима иду, добију чврће тло.

Не би могао човек да верује, кад види Руса како братски поступа са заробљеним Јапанцем, да је тај исти Рус у стању да у борби сјури Јапанцу бајонет у тело. Одвећ човечне су кугле јапанске. Мале су са чистим челичним огртачем, и не доносе врло тешке ране. Жали овај рат, који руска дипломација није хтела и који је подло дело других. Клофач нарочито хвали рад лекара и милостивих сестара на бојишту, од којих је већ много погинуло.

Клофач завршује овако: „Наше симпатије су уз Русе, јер они воде рат за целу Европу. Ми се морамо бранити не само против опасности економско-америчке, већ и против жуте опасности. Русија ће до душе бити ослабљена после рата, али ми Чеси морамо тражити окриља код наше словенске браће, код Руса, јер нам врата Русије стоје отворена. Ако се господи у Бечу и не допада, ми стојимо с нашим симпатијама уз Русе“

После предавања изнео је богат низ скиптиконских слика из Русије и Манџурије.

Криза у васељенској патријаршији.

— *Извештај „Застави“.*

Цариград, 30. новембра.

Завађени Грци у патријаршији труде се, да задобију наклоност меродавних турских кругова. Први дан Бајрама, патријарх Јоаким, у пратњи капућаје Антонаћи Икијади беја, отишао је у двор Јилдиз и пред престолом султана поднео је честитања своја, и од стране целог православног народа турске царевине. За тим је посетио великог везира, даље министра спољних послова, правде и вере и још неке министре и честитао им Бајрам. Осталим великодостојницима честитао је празник преко нарочитих изасланика вел. протосинђела, вел. архиђакона и т. д.

Тог истог дана посетила је опозиција патријархова, њих осморо синодалних митрополита, министра правде и вере Абдурахман-пашу, који их је веома лепо примио, распитавши их за стање ствари и замоливши их: **да га обавештавају о току послова, који се у патријаршији дешавају мимо правила и закона.** Министар правде наклоњен је опозицији.

Јуче је овде приспео новопозвани, нови незаконити члан синода, трапезунски митрополит Костантије, а кроз неки дан очекује се већ давно очекивани дринопољски митрополит Лука. С доласком овог последњег — ако доиста дође — број чланова у допуњеном, незаконитом св. синоду саставиће се из осам синодалних ми-

---

тивије и најнежније, да му за све опрости, захваљивао је Марти по хиљаду пута на топлом и срдачном дочеку, као оно добро васпитано дете. Када је Марта чула сладак, звонак и мелодичан глас госта, заборавила је на све његове увреде, тираније, ћуди, радо му је све опростила, све, и са највећим блаженством трпила би још дуго, врло дуго те муке, кињење, болове, само кад би могла све то с њиме заједно још једном проживети. Све је заборавила у том тренутку, само се сећала у души лепих, срећних и блажених дана, друго је ишчилило, потамнило.

Сада је била сирота Марта све жалоснија, када се странац почео праштати од ње обичним његовим меким, нежним гласом. Растанак је тешко пао и путнику, плакао је и он и тужно се смешио на Марту, тешио ју је, да »сад већ треба да иде, време је, треба да се растану, вратиће се и писаће јој често, никада је неће заборавити!«

Марта је у муци и патњи промуцала неколико речи, али је гост прекиде својим слатким, мелодичним гласом:

— Рекао сам ти, жено, да сам ја путник. Да ћу овде остати али само за мало, настанићу се али не стално и не вечито. Путник сам ја, на то сам проклет, не могу се смирити на једном месту за увек нигде.

Марта је стојала скрхана, тек је сада видела његово безазлено срце, да овај особити и непознати путник није нико други до ли »љубав« сама, коме је она отворила врата без и једне речи, без икаква расуђења, а није слушала заповедничку реч неправедног тиранина: света. И странац је био тронут, болело је и њега да гледа душевне муке, да слуша плач и јадиковање. Утро је још једном Марти сузе, умотао се у алватан огртач — натукао је на главу широк, црни, пернати шешир; перје му се охоло лепршало у фијуку ветра, отишао је, оставио је Марту, није лупао главу о томе, како је оставио за собом мучне успомене...

Отишао је у другу кућу, у друго поднебље, да лупа на другим вратима, где се теже окреће зарђана брава, где се ређе отварају врата, где треба јаче викати, дуже, док најпосле не пусте унутра...

А Марта је остала сама. Поново је била господар у својој кући, безусловна господар. Стојала је мирно, спокојно, без икакве узрујаности, патње и мука.

Живела је усамљена у часном друштву са »Расуђењем«, оно јој је свагда мудро саветовало — и ако је стизало мало и доцкан.

— — — — — — — — — —

Не зна се тачно, шта се збило између Марте и путника, али извесно знамо, кад је овако бурна, страшна ноћ, када ветар фијуче и јауче тужно, а киша бије и удара по окнима на прозору, тада Марта седи тамо у малој соби својој целу ноћ будна, тужна остављена, болно притиска руку на своје срце, што же стоко бије и слуша, слуша, задржава и дах: да ли ће наново лупати на врати, да ли ће је путник поново звати меким, слатким, звонким гласом...

—**вић.**

Седми Конгрес Српских Земљорадничких Задруга, одржан 12. маја 1904. године у Топуском, изрекао је једнодушно ово:
СРБИНЕ, НЕ ИСПУШТАЈ ЗЕМЉЕ ИЗ ШАКА, јер је свака груда, свака бразда, сваки педаљ српске земље, свака изгубљена кућица, свако напуштено кућиште српско, што Срби лакомислено из шака испуштају и странцима продају — неизмерни народни губитак, сигурна и неизбежна народна пропаст, највеће српско народно издајство. (Тако, и само тако изгубили смо ми Срби многа српска села, српске општине, и читаве српске крајеве, где се сада други шире и размећу, а још за коју годину нити ће се знати нити спомињати да је тамо Србин

трополита, патријархових присталица. Само је ово незаконитост.

Из сигурног извора дознао сам, да је услед многобројних тужаба, које је опозиција поднела противу неканоничног држања патрајарха Јоакима III., турска влада је саставила комисију од четири члана у коју су ушли: министар спољних послова Тефик-паша, унутрашњих Мемдул-паша, министар правде и вере Абдурахман-паша и председник државног савета Сајид-паша. Комисији је у задатак стављено, да извиди која страна у патријаршији има право, а која нема, те према томе да се учини једном крај постојећој кризи у патријаршији. За Абдурахтан пашу зна се, да је велики пријатељ опозиције. Сајид-паша је уз патријарха, што долази из њиховог заједничког бугарофилства, а патријарх се код Турака преставља као велики — „бугаромрсац“, а зна се да ни један патријарх Грк, па ни његов евентуални насљедник, не може бити — бугарофил!

Не зна се, какво ће држање заузети остала два члана комисије Мемдух и Тефик Од решења ове комисије зависиће, хоће ли Јоаким III. пасти или остати на патријаршиској столици. Ако реше, да је до сад незаконито радио, пашће; ако огласе, да је право радио, остаће патријарх.

Он, међу тим, и даље држи незаконите седнице са крњим незаконским синодом.

Наш Јоаким тврдоглав је као хат — много личи на вашег покојног Германа и „у части живећег“ Георгија. Честитајмо једно другом! Срдан.

Српско народно позориште.

У уторак, 30. новембра гледасмо први пут у Новом Саду: »Неисписан лист«. Шаљива игра у 3 чина. Написао Ернест пл. Волцоген. Превела Милка Марковићка. Редитељ Спасић.

Чак и ономе ко је гледао овај комад »први пут«, изгледало, је да га је гледао најмање сто пута. Тамо је шипарица, која не зна на чем жито расте, на чем жито на чему ли трава и игра још с лутком, а — просе је. Тамо је њена млада мати, која мисли, професор се заљубио у њу, и мисли њу проси. А кад схвати да јој проси ћер, пада у несвест. Тамо је чика, који пати од подагре. Тамо млад потпоручик, који је тек пре неки дан добио звезде, тамо професор и његова стара газдарица Кад све то измешате постаје шаљива игра, као што постају оне отужне »пуслице« кад измешате беланце са шећером и додате мало ванилија. Видели смо их хиљаду пута, морали да једемо стотинама пути, покварили желудац, а хране нисмо нашли у њима.

Падају у несвест, бегају и враћају се, хватају кроз цео чин белог миша и напослетку проси стари пуковник удовицу свога брата... Манте их збогом све редом, понајвише оног професора математике, који нема праве свести ни колико жаба.

Милка Марковићка превела је тај комад, јер је у њему нашла за себе улогу шипарице, у којој ће моћи да се истакне и допадне. То је и постигла, публика је била очарана њеном игром, али се она и до сад истицала и могла истицати, а да »Неисписан лист« не долази на нашу позорницу. Такви комади су управ атентат на здраву свест наше публике.

Изволите видети програм кр. народног позоришта у Београду. Та био је штампан и у »Позоришту«. Тамо се тежи некој цели, знају шта хоће, а овде код нас? Ко што дохвати, преведе и то се приказује.

Приказ је био врло добар. Оне плесниве бинске харинге, изнели су пред нас у веома красним чинијама. Чисто је човеку жао, што су око тог комада онолики труд уложили глумци. Читајте их редом са позоришне цедуље и сви су били добри.

И Лукић и Спасић и Матејић и Стефановић. Нарочито су се истакла прва двојица. Госпође су биле такође врло добре. Поред Марковићке спомињемо на првом месту Бакаловићку, па Васиљевићку, а и Николићка се такођер допала. Но све то није могло да спасе комад. Било је смеја, али су то комади, које нико не жели да види дваред у свом животу. Многи такви комади морају искрзати и глумце и позориште.

Вести из места и са стране.

Позив на претплату. 1. децембра

отварамо нову месечну претплату на „Заставу“. Цена је на месец дана 2 круне 40 пот. Уједно учтиво умољавамо наше пошт. претплатнике којима крајем новембра истиче претплата, да изволе исту за времена, за месец децембар обновити, како не би у шиљању листа до прекидања дошло.

Администрација „Заставе“.

Вести из Солуна.

Примили смо ово писмо из Солуна: Овамо нам српски послови, не иду како треба, нарочито по околини не. Узрок је нека српска мирољубивост, која је све на штету нашу Шта о томе мисле меродавни српски кругови, не знамо, само знамо, да овако не ваља ништа. Ту нашу мирољубивост, овдашњи свет, сматра као слабост. Руским реформним официрима, који се много залажу за Бугараше, као да то годи. — Руски манастир Св. Пантолејмон, купио је плац у куфоловској махали у Солуну, да подигне руску болницу. Већ су почели прикупљати материјал. — Игуман, Рус, Кирило, скита Св. Јована Златоуста у Св. Гори, а сад и Дечански, по одавно се бави у В. Дечанима и сад намерава да отвори у Пећи руски метах (!) С тога је позвао из свога скита још четири калуђера, који су баш овде са многим стварима, и сутра ће кренути у Пећ. — Овде је пре неки дан приспео из Цариграда немачки брод на ком је морнарска школа, те не знамо докле ће се овде бавити. — Овде нико не памти оваку зиму; многи кажу, да није било никад снега као ове године; пре 17 година, било је кажу, али оволико — не. Но поред свега тога, није трајао више но један дан. — У Солун је стигла госпођа К. Миловук, нова управитељка са својим особама, то је овдашња српска виша женска школа. Сад тек на свом месту и према досадањим, надамо се, да ће и она имати од сад онај глас, као што га има српска мушка гимназија, благодарећи вредном директору г. Драгомиру Обрадовићу.

Србин из Солуна.

Убио свога шурака.

У Килмајуру, у фехирској жупанији догодио се ових дана овај случај. Тамошњи газда Ђорђе Дуско убио је свога шурака. У тој општини и у околини већ од дужег времена било је више покрађа, и становници чували су своју имовину. Одономад, на ноћ, Ђорђе Дуско чуо је неко шушкање у својој авлији у кућици, где стоје ствари за храну. Узме своју ловачку пушку, која је била напуњена комађем од олова, отвори прозор и пукне на неку прилику, која је извлачила из коморе неки напуњен џак. После пуцња зачује се јаук, али у том тренутку искочи кроз прозор и други лопов. Дуско пукне још једанпут, али тај други лопов утече. На пуцањ искупе се суседи и кад одоше до коморе, познадоше у убијеном лопову Гашпара Пердањија, рођеног брата Дускове жене. Поред њега нађоше џак натоварен сувим месом и сланином. Извештена је о том полиција, која отпоче трагање те пронађоше и другог лопова, неког Варјашија, који је био имућнији сељак. У његовом стану наиђоше на многе покрадене ствари.

Приходи председника Северо-американских Здружених Држава.

Председник једне од највећих, најбогатијих и најсилнијих држава, има једва трећину толике плате, као патријарх карловачки. Плата му — у готовом — износи само 40 хиљада долара (200 хиљада круна). Има додуше на расположењу палату за становање, секретара, неколико писара, четири послужитеља и собарицу, посуђе и све што му треба на „достојно заступање земље и народа“. Као врховни заповедник у војсци је војник и има права да га лече војнички лекари. За путовање по мору има нарочиту лађу од државе, али за путовање по суву морао би вадити и плаћати путну карту. Међутим за то путовање му поједина друштва драговољно уступе своја салонска кола. Има државна кола и коње, али само за званичну вожњу — иначе се мора возити на својима, ако неће да иде пешке.

Буре на мору.

Пише нам дописник из Цариграда: После несрећа на мору, о којима сам вам писао, догодиле су се још и нове, јер се и бура поновила. Код острва Крита потонула је једрењача „Евангелистрија“. Људство је спасено. — Код Бејрута је потонула једна једрењача. Подавили су се сви људи. — Бура је бацила на стење и разбила један брод код Хераклеје. Ту је потонуо и грчки брод „Свети Никола“. Људи су спасени. — На Црном Мору код Кефкена пропало је у море десет великих једрењача, натоварених угљем. Подавило се неколико људи. — Код острва Родоса потонуо је грчки пароброд „Ели“. Сав товар је пропао, али су људи спасени. — Сад је море мирно, али кроника несрећа није завршена, пошто се највеће буре догађају обично у јануару и у пролеће.

Брзојави „Застави“.

Стигли 2. децембра.

Чете у Маћедонији.

Цариград, 1. децембра. (Од нашег нарочитог извештача.) Овд. турски лист јавља да је турска војска имала сукоб са усташком четом, коју предводи Чарнојевић. Чета није имала великих губитака. Заробљена су јој само три четника. — Исти лист јавља, да је и код села Изве (штипски срез) турски ловачки батаљон имао сукоб са једном усташком четом од 16 људи. Два четника су погинула, а тројица су заробљена. Турци не спомињу своје губитке. Турска влада пооштрила је одредбе закона о отварању нетурских школа у Турској Ово је највише управљено против српских и бугарских школа.

Догађаји на угарском сабору.

Будимпешта. Либерална странка држи, да ће у овим приликама она победити. Вест, да ја Сел зват код краља, није истинита. Опозиција је изабрала одбор, који ће руководити са расправом и данас ће почети опструкција. Даље опозиција хоће да продре с тим, да један подпредседник сабора буде увек од стране опозиционе изабран.

Будимпешта. Седница отворена у сред општег узбуђења Андраши изјављује, да не признаје Данијелов пословник и неће га никад признавати. Он ће тежити, да се мирним путем реши криза Кошут прочита изјаву која се слаже са Андрашијевом. Апоњи изјављује: опозиција не може никад признати пословник Данијелов. На тој основи не може доћи никад до мира. — Устав има само онда важности, кад постоји прави континуитет. Министар председник Тиса говори усред велике ларме, да га једва разуму. Андраши, Раковски, Кошут умирују. Опозиција виче: За што говори Тиса бандитима, као што нас је називао? Тиса пита, шта је горе: да ли техничка опструкција или оно, што је он учинио? (Велика ларма.) Посланик Волфнер узвикнуо је: Треба опозицију истерати бајонетима! (Поновљена бука и ларма.)

Будимпешта. Седница поново отворена у 12 ½ сати. Председник ставио на гласање: да ли да се изда посланик Ленђел имунитетном одбору због сметања саборском раду. Кад су се посланици подигли, није се могло испоставити, је ли владина странка у већини или опозиција. Потпредседник Јагабфи вели: Усљед промењеног пословног реда . . . Овде га прекида бурно опозиција и вели: то ми не признајемо! Многи чланови опозиције јуре према председничком месту. Тиса трчи горе. Опозиција је спречила потпредседника, да се позива на нови пословник, и ако је он хтео да преброји гласове. Седница је прекинута први пут, јер је посланик Волфнер узвикнуо Влашићу: Ви сте напустили Банфија и Села, ви ћете напустити и опозицију. Опозиционе перовође напуштају узвишено место председништва. Седница наново прекинута. Вести о кризи нису истините.

Недељни ред позоришних представа.

У четвртак, 2. (15.) децембра „Отело“, трагедија у 5 чинова, написао Виљем Шекспир, четири чина превео Г. Гершић, пети А. Хаџић, за српску позорницу удесио А. Хаџић.

ПРАВЕ

СРЕМСКЕ ШЉИВОВИЦЕ,

гарантирано чисте у свакој количини и јачини, овогодишње, може се добити код потписаног.

Пошто путнике не држим, то с тога свакоме па захтевање шаљем мустре бадава.

Такође разашиљем и у флашама шљивовицу, паковану у свакој величини и количини и Демијонима било поштанским или жељезничким пошиљкама.

ДУШАН ТОДОРИЋ,
печиво сремске шљивовице.
СТАРА-ПАЗОВА (Срем.)

1154 13—30

Савесне Књиговође

већ сад спремају што им је за закључак књига и за нову годину потребно

Нарочито ако им требају нове пословне књиге, или књиге које се морају растрирати, онда нека се обрате каквој солидној и тачној српској фирми, као што је

СТАНКОВИЋ И МАРКОВИЋ
у Новом Саду

који имају врло богат избор свих курентних трговачких књига а примају се и растрирања књига, које израђују и брзо и тачно и солидно.

1193 1—10

ПОТРЕБУЈЕМ ЗА МОЈУ

МАНУФАКТУРНУ И КРАТКЕ РОБЕ РАДЊУ

једног спомоћника, доброг продавца.

Оферте са ознаком фикс плате нека се шаље на

Леополда Мандла
Ириг.

1191 2—3

На сваком листу водени знак.

Одликовано златном медаљом у Бечу 1902.

Прави египатски папири и омотци за цигаретле [Hülsen] јесте

AIDA

а које су свуда припознате за најбоље за здравље посве нешкодљиве.

Светски експорт.

790 27—40

Добија се у главним и спец. трафикама.

НОВО!! ● ОБАДВА СУ ДЕЛА ГОТОВА ● **НОВО!!**

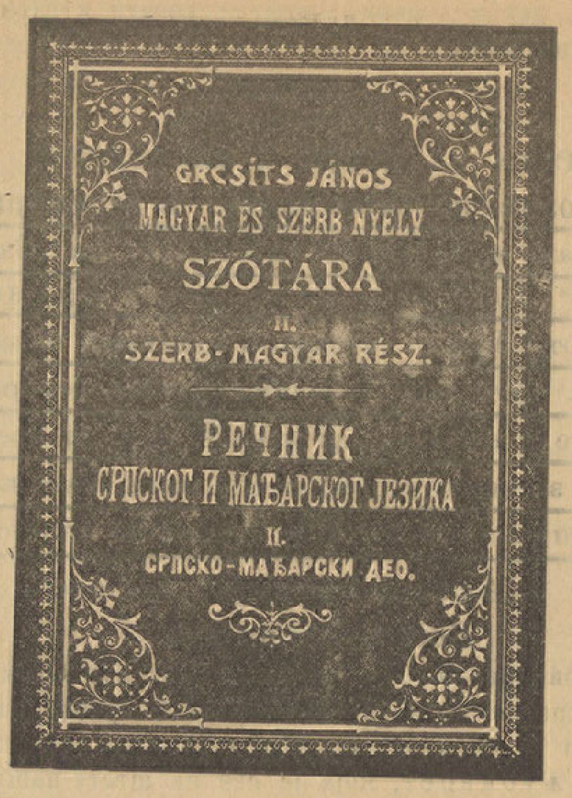

МАЂАРСКО-СРПСКИ И СРПСКО-МАЂАРСКИ

РЕЧНИК ЗА ЂЕП

за школу и приватну потребу приредио
проф. ЈОВАН ГРЧИЋ.

Становницима Угарске потребно је да науче језик са којим се у њој званичи, управља и суди. Учење мађарског језика олакшаће многима овај речник, јер је у њему побележено све оно, што је потребно за живот и саобраћај. А купити га може и онај којем средства не допуштају да дођу до великих и скупих речника. — Овај речник разделили смо у два дела I-ви део је мађарско-српски, а II-ги део је српско-мађарски. Сваки је укоричен у лепе укусне корице а формат је прикладан за џеп (сваки део има 500 страница).

Цена је I. делу ф. 1·50 или 3 круне.
Цена је II. делу ф. 1·50 или 3 круне.

Препродавци добијају уобичајени рабат. Ко нам пак пошаље новац у напред, добиће речнике о нашем трошку. Ради боље сигурности, да се на пошти не изгуби нека пошаље још 25 потура, па ће мо га рекомандо послати.

Ко узме од ових речника два примерка добиће трећи бесплатно.

Нови Сад, октобра 1904.

1069 5—10

Српска књижара и штампарија
Браће М. Поповића
у Новом Саду.

Нека су препоручени још и ново изашли речници: Анђелковић, Руско-српски речник К 10. — Стевовић, француско-српски и српско-француски речник сваки део К 4·50.

ТРГОВИНА КУЋНОГ НАМЕШТАЈА

ЖИВАНОВИЋА и МАРКОВИЋА

(Пређе Божић и Мецинг,) НОВИ САД.

Дунавска улица бр. 36 у г. А. Пајевића кући.

Препоручује велико стовариште и богати избор кућног намештаја; за спаваће собе, ручаонице, салоне и т. д. са врло солидном послугом и умереном ценом. Сваком се дакле пружа прилика, да се може са сваковрсним **кућним намештајем** снабдети.

За солидну и брзу послугу јамче

С поштовањем
ЖИВАНОВИЋ и МАРКОВИЋ
Нови Сад.

1160 3—52

КУШАКОВИЋА КАЛОДАНТ-ГЛИЦЕРИН КРЕМ

за зубе

савршенство је у зубном лекарству, зуби постају блештећи бели — отклања непријатан задах из уста, очвршћава десни и одклања зубобољу. Испитан је и препоручен **лекарским саветом у Београду,** и награђен на великој **Енглеској изложби у Лондону и Грчкој изложби у Атини.**

Продаје се свуда

по 50 потура

комад, продавци имају 30% чисте зараде.

Главно стовариште за Аустро-угарску, Босну и Херцеговину, Хрватску и Славонију код г.г.

Браће М. Поповића,
у Новом Саду,

Александра Мудрока
у Митровици.

КУШАКОВИЋА, апотека код св. Ђорђа, Врања (Србија). 1027 21—

Свака породица може заштедети новаца!!!

1144 7—

Диван прибор за каву за шест особа у свакој боји само 95 н. — 1 ф. 40 1ф. 90 н.	Фини ажур прибор за каву за шест особа у разној боји, само 2 ф. 20 — 2 ф. 90 — 3 ф. 45			Фина гарнитура за 6 особа од платна дамаста само 2 ф. 10 н. — 2 ф. 90 н. 3 ф. 40 н. — 3 ф. 90 н.	6 комади финих пешкира од платна само 1 ф. 25 н. 1 ф. 72 н. 1 ф 99 н. — 2 ф. 10 н.
30 рифи комад финог платна само 3 ф. 65 нов.	Комад од 30 рифи платна као кожа само 4 ф. 15	Комад од 30 рифи финог ирског платна само 4 ф 95 н.	Комад 30 рифи биор платна само 5 ф. 45 н.	Комад од 30 рифи румбургер платна само 5 ф 60 н	Комад од 30 рифи прве врсте румбургер платна само 6 ф 40 н
50 рифи платно као кожа само 8 ф. 25 н.	Комад од 50 рифи ирског платна само 9 ф. 45 н.	Комад од 50 рифи румбургер платна само 10 ф. 40 н.	Комад од 30 рифи доброг шифона само 4 ф 65 н	Комад од 30 рифи Р. шифона само 5 ф 40 н.	Комад од 30 рифи Р. Р. шифона само 6 ф. 85 н.
30 рифи комад чикош конофоса само 3 ф. 25 н.	Комад од 30 рифи чикошки и костански I. врсте конофос само 4 ф. 55 н.	Комад од 80 рифи финог конофоса само 5 ф. 40 н.	Комад од 35 рифи конофос специјалитета само 6 ф. 40 н.	Комад од 30 рифи белог чикош чиквата за превлачење кревета само 6 ф. 35 н	Комад од 30 рифи са цветићима белог чинвата за превлачење кревета само 7 ф. 40 н.
Дивне женске кошуље платнене са ручним вевом само 85 н., 1 ф. 15 н. — 1 ф. 55 н.	Дивне женске кошуље од шифона са швајцарским вевом само 1 ф. 10 н. — 1 ф. 42 н. — 1·75	Дивних женских спаваћих корвета у великом избору само 98 н. — 1 ф. 25 н. — 1 ф. 56 н.	Дивне женске гаће од шифона, само 90 н. 1 ф. 18 н. 1 ф. 45 н.	Дивне шифонске доње сукње са вевом само 1 ф. 35 н. 1 ф. 75 н. 2 ф. 25 н.	Диван клот и доње сукње само 1 ф. 65 н. — 2 ф. 15 н. 3 ф. 22 н.
Креветски чаршав 2 метра дуг и $1^1/_2$ метар широк без шава само 92 н.	Дивни платнени креветски чаршави 2 метера дуги и $1^1/_2$ широк само 1 ф. 05 н.	**МЕЂУНАРОДНА ТРГОВАЧКА АГЕНЦИЈА** Nemzetközi keresk. ügynökség Budapest, Kerepesi-ut 65. szám, I. em.		Диван свилени клот јорган у свима бојама само 3 ф. 95 н.	Диван кашмирски јорган у свима бојама само 3 ф. 55 н.

Главни уредник Јаша Томић. Одговорни уредник Константин Брадваровић. Српска штампарија дра Светозара Милетића у Новом Саду